

§ 682

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 7.2.2020 § 29 (puun aiheuttama ajoneuvovaurio)

HEL 2020-000139 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 7.2.2020 (29 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikkö on 7.2.2020 (29 §) päätöksellään hylännyt 3.1.2020 osoitteessa Haahkakuja 1 tapahtuneeseen ajoneuvovaurioon liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen.

Esitetyt vaatimukset ja niiden perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vaatimuksensa vahingonkorvauksesta 3.1.2020 osoitteessa Haahkakuja 1 tapahtuneeseen ajoneuvovaurioon liittyen. Vahingonkorvausvaatimuksen mukaan on hakija havainnut vahingon 3.1.2020 noin kello 14.00. Oikaisuvaatimuksen liitteen (onnettomuusselosteen) mukaan Helsingin Pelastuslaitos on saanut tiedon puun aiheuttamasta onnettomuudesta 3.1.2020 noin kello 12.18 osoitteessa Haahkakuja 1, torjuntatehtävän arvioiduksi syyksi on ilmoitettu tuuli tai myrsky. Hakija on ilmoittanut vahingon määräksi ajoneuvon korjauslaskelmaan perustuvan arvion, noin 7000,00 euroa. Ajoneuvoa ei ole korjattu 27.8.2020 mennessä. Oikaisuvaatimuksen mukaan on kaupunki siirtänyt näyttötaakan vastuusta hakijalle, sillä kaupunki ei ole ilmoittanut hakijalle tapahtuneesta vahingosta. Vahinkotapahtumalla on myös kaksi henkilötodistajaa (yhteystiedot oikaisuvaatimuksessa). Hakijan mukaan kaupungin puu on kaatunut huonokuntoisuuttaan eikä kaatumisen syynä ole ollut tuuli tai myrsky. Hakija on käyttänyt pysäköintialuetta vuodesta 2007, eikä alueen puissa ole ollut vaurioita ennen alueella tehtyjä rakennustöitä. Alueen puita on kaatunut muusta syystä kuin myrskystä. Nyt kaatuneen ja vahinkoa aiheuttaneen puun juuret ovat vaurioituneet pysäköintialueella tehdyistä asfaltointi- kaivuu- ja rakennustöistä, joihin on kuulunut mm. lyhtypylväiden asentamista puun juurille kriittisellä alueella (etäisyys noin 3 metriä). Näin aiheutunut juurivaurio on ollut puun vaurioitumisen ja kaatumisen syy. Puu on ollut kaatuessaan myös kuollut ja mätä. Oikaisuvaatimuksessa on esitetty valokuvia kaadetuista puista Särkiniementiellä

aikavälillä 01-02/2020. Hakijan mukaan Särkiniemen puut oli arvioitu vaarallisiksi, koska puut olivat huonokuntoisia samasta syystä kuin kaatunut puu. Hakijan mukaan muiden puiden kaadot osoittavat kaupungin olleen tietoinen alueen puiden huonosta kunnosta. Hakijan mukaan lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksen perustelut ovat samat kuin toisessakin (HEL 2019-009704) päätöksessä, eivätkä vakiomuotoiset perustelut näin ollen osoita kaupungin vahingonkorvausvastuun puuttumista. Oikaisuvaatimukseen on sisällytetty tietopyyntö. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Perustelut

Lautakunta viittaa yksikön päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen. Selvityksessä on aiemmin esitetyn ohella todettu, että vahinkoalueen puita on hoidettu urakkasopimuksen ja työsuunnitelman mukaisesti.

Lautakunta ottaa huomioon uudet selvitykset asiassa. Puistovastaavan antaman selvityksen mukaan on valokuvassa kaatuneesta puusta havaittavissa tyvilaho, joka on yleinen kuusella, mutta ei välttämättä ole ulkoisesti havaittavissa. Puulle ei ole tehty kuntotutkimusta poraamalla, sondilla, tutkalla tai vastaavalla menetelmällä, mutta silmämääräisiä arvioita on tehty. Kunnossapitopiirin antaman selvityksen mukaan ei kaatuneelle puulle ole ollut tarvetta tehdä varsinaista kuntotutkimusta/-kartoitusta, koska se ei ole ollut silmämääräisesti tarpeen. Kuntotutkimuksia tehdään vain silloin, jos silmämääräisellä tarkastelulla on syytä epäillä puun kuntoa. Arboristin antamassa selvityksessä on kerrottu, että kaupunkiympäristössä puut ovat kovalla koetuksella. Ympäristön muokkaaminen aiheuttaa puille ylimääräistä rasitusta. Tiedossa ei ole, että kyseisen puun juuriston välittömässä läheisyydessä olisi tehty rakennustöitä. Puu on sijainnut viherkaistalla, jonka kumminkin puolin on asfaltoitua pintaa. Kyseisen puun kasvualusta ei ole eronnut mitenkään kyseisellä viheralueella olevien muiden puiden kasvualustasta. Näin ollen puun kasvualustaa ei voine pitää viollisena tai puutteellisena. Puussa ei ole ollut ulkoisesti havaittavia vaurioita. Näin ollen riskiä puun kaatumiseen ei voida pitää sen suurempana kuin minkään tahansa muunkaan puun. Puu ei kaatuessaan ole ollut kuiva tai kuollut eikä juuristossa ole ollut havaittavissa muita kuin kaatumisen aiheuttamia vaurioita. Hakijan tietopyyntöön vastaaminen on osin edellyttänyt uusien selvitysten hankkimista. Tietopyyntöön annetusta vastauksesta käy ilmi, että jokaisella puulla on ollut yksilöllinen syy, joka on arvioitu asian tuntijan toimesta, ennen puun kaatamista. Muiden puiden kaadoilla ei ole syy-yhteyttä tähän vahinkotapahtumaan.

Yleisesti tiedossa on, että erilaiset puun vauriot voivat altistaa puun sairastumiselle. Kuusen tyvilaho (*Heterobasidion parviporum*) on juurikään aiheuttama. Tyvilaho lahottaa puiden juuristoa ja runkoa. Tartunta voi tapahtua ilmaveintäisten itiöiden avulla tai puiden välisten juuriyhteyksien kautta. Ulkoisesti tarkasteltuna on tuntomerkkinä itiöemä.

Oikeuskirjallisuudessa on otettu kantaa puun kaatumisesta aiheutuviin vahinkoihin (esim. Hahto, Vilja: Tuottamus vahingonkorvausoikeudessa. Juva 2008). Vahingonkorvausvastuun syntyminen puun kaatumisesta aiheutuneesta vahingosta edellyttää, että puusta vastuussa oleva taho on laiminlyönyt kaataa puun, jonka huono kunto on ollut ulospäin havaittavissa taikka edellä mainitulla taholla on ollut velvollisuus tutkia tai tutkituttaa puu tarkemmin. Lisäksi edellytetään, että riski puun kaatumisesta on ollut merkittävästi suurempi kuin terveen puun kohdalla juuri puun viallisuuden vuoksi.

Oikeuskäytännössä vastuukysymyksiä puiden aiheuttamista vahingoista on käsitelty mm. ratkaisussa KKO 1982 II 162, jossa kaupungin tuottamuksen puuttumista on perusteltu seuraavasti: "Korkein oikeus katsoo myös jääneen näyttämättä, että kaupungille olisi yhtiön toimesta ilmoitettu puheena olevasta lahonneesta puusta tai tontilla olevista muistakaan puista niin, että kaupungin olisi pitänyt ymmärtää lahonneen puun kaatumisvaara ja ryhtyä toimenpiteisiin vaaran poistamiseksi" (s. 2-3). Helsingin hovioikeus on antanut vastaavan sisältöisen ratkaisun vuonna 2006 (28.9.2006 1578/06), jossa puussa kasvanutta kääpää tai sientä, joka vaatimuksen esittäjän mukaan oli tarkoittanut havaittavissa olevaa puun lahoamista osoittavaa vauriota, ei pidetty merkityksellisenä seikkana tuottamusarvioinnissa. Edellä mainittuja ratkaisuja on käsitelty myös oikeuskirjallisuudessa.

Edellä mainitussa hovioikeuden ratkaisussa ei puussa kasvanutta kääpää ole pidetty merkityksellisenä seikkana tuottamusarvioinnissa. Lautakunta katsoo, että kaupungin tuottamusvastuuta ei ole syytä tulkita ankarammin kuin oikeuskäytännössä on tehty. Kaatuneessa puussa ei ole ollut havaittavissa sellaisia ulkoisia vian tai vaurioiden merkkejä, joiden perusteella kaupunki olisi voinut epäillä puun kuntoa. Puun kuntoa on myös tarkkailtu säännöllisesti. Näin ollen on myös katsottava, että puun kunnan silmämääräisessä arvioinnissa ei ole toimittu huolimattomasti. Kunnossapitopiirille ei ole tullut palautteita viallisista tai vaarallisista puista kyseisellä viheralueella.

Helsingin kaupunki ohjaa ja valvoo kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtäviä töitä, joita koskevissa ohjeistuksissa huomioitu kaivutöiden sallittu etäisyys puun rungosta. Kaupungin tiedossa ei ole, että kyseisen puun juuriston välittömässä läheisyydessä olisi tehty rakennustöitä.

Vahingonkorvausta vaativan vastuulla on asian vireille saattaminen. Näin ollen on katsottava, ettei näyttökysymystä ole arvioitu virheellisesti hakijan kuvaamalla tavalla. Kaupungilta ei myöskään olisi voitu kohtuudella edellyttää toimia 3.1.2020 kello 12.18-14.00 välisenä aikana (aikaviive onnettomuusilmoituksen ja vahingon havaitsemisen välillä).

Kaupungin ratkaisukäytäntöä vahingonkorvausasioissa sovelletaan johdonmukaisesti siten, että harkinnan kohteena olevia tosiseikkoja arvioidaan samankaltaisissa tapauksissa samoin perustein, jollei tapauksen erityiset olosuhteet anna aihetta arvioida asiaa toisin. Samankaltaisia tapauksia on mahdollista perustella samankaltaisin perustein. Jotta tekstin sisällön alkuperäinen tarkoitus ei muutu, on esimerkiksi lakeja usein syytä lainata sanatarkasti päätöksissä. Näin ollen on katsottava, että lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksen perusteluista ei ole mahdollista tehdä hakijan kuvaamaa johtopäätöstä.

Lautakunta katsoo saatujen selvitysten nojalla, että puun kaatuminen ei ole ollut kaupungin ennakoitavissa eikä vahinko siten olisi ollut kaupungin estettävissä. Koska kaupungilla ei ole ennen vahinkoa ollut syytä epäillä kaatuneen puun kuntoa, ei vahingon voida katsoa johtuneen kaupungin laiminlyönnistä. Ratkaisu on lain, oikeuskäytännön sekä oikeuskirjallisuuden mukainen. Kaupungin tuottamusvastuuta ei ole syytä tulkita ankarammin kuin oikeuskäytännössä on tehty. Helsingin kaupunki ei edellä mainituilla perusteilla ole vahingonkorvausvastuussa aiheutuneesta vahingosta.

Loppuputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijan ajoneuvossa ilmenneistä vaurioista.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että lakipalvelut-yksikön päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (31.5.1974/412) 2:1 §.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (31.8.1978/669) 1–4 §.

KKO 1982 II 162

Helsingin HO 28.9.2006 1578/06

Hahto, Vilja: Tuottamus vahingonkorvausoikeudessa. Juva 2008

Juha Raisio - Matti Kiviniemi- Janne Penttinen: Puut, laki ja käytännöt.
Metsäkustannus Oy 2018

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Liisa Mäkelä, lakimies, puhelin: 310 22093
liisa.makela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 32 k)
- 2 Oikaisuvaatimus, täydennys 9.6.2020
- 3 Oikaisuvaatimus, täydennys 9.6.2020
- 4 Oikaisuvaatimuksen täydennys

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätöseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi sähköpostitse 7.2.2020. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 20.2.2020 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Liisa Mäkelä, lakimies, puhelin: 310 22093
liisa.makela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 32 k)
- 2 Oikaisuvaatimus, täydennys 9.6.2020
- 3 Oikaisuvaatimus, täydennys 9.6.2020
- 4 Oikaisuvaatimuksen täydennys

Oheismateriaali

- 1 KKO 1982 II 162

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön päällikkö 07.02.2020 § 29

HEL 2020-000139 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakija on 7.1.2020 esittänyt kaupungille vielä erittelemättömän vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakijan pysäköitynä ollut ajoneuvo on vaurioitunut sen päälle kaatuneesta puusta 3.1.2020 osoitteessa Haahkakuja 1.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kunnossa ja puhtaana asemakaava-alueella olevat kadut, torit, katuaukiot, puistot, istutukset ja muut näihin verrattavat yleiset alueet niiltä osin kuin ne kunnan osaksi on lain mukaan säädetty.

Helsingissä viheralueet jaetaan käyttötarkoituksen ja liikenteellisen merkityksen mukaiseen luokitukseen. Vahingon aiheuttanut puu on sijainnut käyttöviheralueella joka on luokiteltu A3 kunnossapidettäviin viheralueisiin.

A3 viheralueilla puita tarkkaillaan silmämääräisesti jatkuvasti muiden töiden ohella ympäri vuoden. Vastaistutettujen, nuorten ja varttuvien puiden huonot oksarakenteet poistetaan. Liikenneväyliin rajautuvilla viheralueilla käytetään puiden vapaan ajokorkeuden runkokorkeuden 5 metrin saavuttavaa leikkaustapaa. Vanhojen puiden ylläpitoleikkauksissa poistetaan välitöntä vaaraa aiheuttavat oksat ja haarat. Leikkaustyöstä aiheutuneista repeämiä ja kuorivaurioita ei esiinny ja leikkauspinnat ovat siistejä. Hoitoleikkauksia tehdään vuosittain, puiden suku- ja laji-ominaisuudet huomioon ottaen.

Puut on hoidettu niiden ikään, lajiin ja kasvupaikkaan soveltuvalla tavalla turvallisuuskohdat huomioiden. Puille on leikkausten avulla pyritty tuottamaan ikävaiheittaisten mittasuhteiden mukaisesti mahdollisimman pitkä ja turvallinen täysikasvuisen puun ikävaihe, missä hoitotoimenpiteet ovat rutiiniluonteisia ja vähätöisiä. Hoidon tavoitteissa on erityisvaatimuksia puisto- ja katupuiden sekä muotoon leikatujen puiden osalta.

Vahingon aiheuttaneesta puusta, sen kunnossapitotoimenpiteistä ja -tarpeista on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan Haahkakujan pysäköintialueelle on kaatunut kuusi, joka on sijainnut Särkiniementien ja Haahkakujan välissä. Arboristi on käynyt tarkastamassa puun. Puu on ollut pilkottuna jonkun muun toimesta paikalleen. Ulkoisesti tarkasteltuna kuudessa ei ole ollut päälle päin näkyvää vikaa eikä vaurioita. Puita tarkkaillaan jatkuvasti muun puiston hoidon ohella silmämääräisesti. Kyseisessä puussa ei ole ollut mitään sellaista, mikä olisi antanut viitteitä siitä, että se olisi ollut huonokuntoinen. Puusta ei ole tullut myöskään mitään ilmoituksia kaupungille.

Ilmatieteenlaitoksen mukaan Kaisaniemen säämittausasemalla on mitattu vahinkopäivänä ennen vahinkoa navakkaa ja puuskissa kovaa tuulta. Tuulen nopeus puuskissa on käynyt myrskylukemissa, jopa 21 m/s.

Vahingonkorvausvastuu edellyttää tuottamusta. Puu on kaatunut kovan tuulen voimasta. Siinä ei ole ollut mitään sellaista näkyvää vikaa, joka

olisi edellyttänyt hoitotoimenpiteisiin ryhtymistä ennen katkeamista. Näin ollen asiassa ei ole tapahtunut kunnossapidon laiminlyöntiä.

Pelkkä vahinkotapatumana ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta. Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukseen, eli kadun kunnossapidäjän on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä johonkin laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys. Kadun kunnossapidäjä voi vapautua vahingonkorvausvastuustaan, jos hän voi osoittaa, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti. Asianmukaisen kunnossapidon tasoa arvioitaessa otetaan huomioon mm. viheralueiden hoidon tarpeet.

Kaupungin puolelta ei ole todettavissa tahallisuutta tai tuottamusta. Näin ollen kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 § 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätös 21.6.2017 § 57

Lisätiedot

Marjo Laine, valmistelija, puhelin: 310 38506
k ymp.korvausasiat(a)hel.fi